47694 ـ حکم عمل‌های جراحی زیبایی

سوال

می‌خواهم دربارۀ عمل جراحی بینی سؤال کنم که آیا حرام است ـ به ویژه آنکه شکل بینی‌ام از نظر روحی باعث آزار من شده و روی زندگی‌ام اثر گذاشته ـ همچنین پزشکان گفته‌اند که نیاز به عمل دارد؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

جراحی‌های زیبایی بر دو نوع است:

۱ـ جراحی زیباسازی ضروری.

یعنی عملی که برای از بین بردن عیب باشد، مانند عیب‌های ناشی از بیماری یا تصادف یا سوختگی یا غیر آن، یا از بین بردن عیب‌های مادرزاد همچون برداشتن یک انگشت اضافه یا جدا کردن انگشتان به هم پیوسته و مانند آن.

این نوع عمل‌های جراحی جایز است و در سنت مواردی آمده که دال بر آن است:

۱ـ از عرفجه بن اسعد روایت است که بینی او در روز کُلاب در جاهلیت آسیب دید (کلاب جنگی بود که در جاهلیت رخ داد) بنابراین بینی‌ای از نقره قرار داد اما دچار گندیدگی شد، پس پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ او را امر نمود تا بینی‌ای از طلا قرار دهد. به روایت ترمذی (۱۷۷۰) و ابوداوود (۴۲۳۲) و نسائی (۵۱۶۱) و این حدیث را شیخ آلبانی در «إرواء الغلیل» (۸۲۴) حسن دانسته است.

۲ـ و از عبدالله بن مسعود ـ رضی الله عنه ـ روایت است که گفت: از رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ شنیدم که زنانی مُتَنَمصه و زنان مُتَفَلجه را که برای زیبایی چنین می‌کنند و آفرینش الله را تغییر می‌دهند نفرین کردند. به روایت بخاری و مسلم.

نامِصه: کسی است که موی ابروها را برمی‌دارد و مُتَنَمّصه زنی است که انجام این کار را می‌خواهد.

مُتَفَلّجات: جمع مُتفَلجه، زنی که بین دندان‌هایش را می‌تراشد تا خود را کم سن و سال و دندان‌هایشان را زیبا جلوه دهد.

نووی ـ رحمه الله ـ می‌گوید:

این سخن ایشان: الْمُتَفَلِّجَات لِلْحُسْنِ (باریک کننده‌های دندان برای زیبایی) یعنی آنان که این کار را به هدف زیباسازی انجام می‌دهند و این اشاره‌ای است به این‌که حرام آن است که به هدف زیباسازی باشد، اما اگر به هدف درمان یا [از بین بردن] عیب در دندان یا مانند آن باشد اشکالی ندارد، والله اعلم.

۲ـ جراحی زیبایی به هدف زیبایی.

این نوع عمل جراحی برای این انجام می‌شود که به گمان فرد باعث زیباتر شدن او شود، مانند زیباسازی بینی با کوچک کردن آن، یا زیبایی سینه‌ها با کوچک یا بزرگ کردن آن، یا لیفتینگ صورت و مانند آن.

این نوع عمل جراحی انگیزه‌ای ضروری ندارد و مورد نیاز هم نیست، بلکه اوج کاری که در آن صورت می‌گیرد تغییر خلقت الهی و دستکاری آن برحسب هوای نفس و دلخواه مردم است، و حرام است و انجام آن جایز نیست، زیرا تغییر آفرینش الهی است، و الله تعالی می‌فرماید:

إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلا إِنَاثاً وَإِنْ يَدْعُونَ إِلا شَيْطَاناً مَرِيداً * لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيباً مَفْرُوضاً * وَلأُضِلَّنَّهُمْ وَلأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ آذَانَ الأَنْعَامِ وَلآمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللَّهِ [سورۀ نساء: ۱۱۷ـ۱۱۹]

(به جز او جز بت‌هایی مادینه را [به دعا] نمی‌خوانند و جز شیطان سرکش را نمی‌خوانند * الله لعنتش کند [وقتی که] گفت بی‌گمان از میان بندگانت نصیبی معین [برای خود] برخواهم گرفت * و آنان را سخت گمراه و دچار آرزوهای دور و دراز خواهم کرد و وادارشان می‌کنم تا گوش‌های دام‌ها را بشکافند و وادارشان می‌کنم تا آفریدۀ الله را تغییر دهند).

پس این شیطان است که بندگان را به تغییر خلقت الهی فرمان می‌دهد.

مراجعه کنید به کتاب «احکام جراحی‌های پزشکی» اثر شیخ محمد مختار شنقیطی.

از شیخ محمد بن صالح العثیمین ـ رحمه الله ـ پرسیده شد:

حکم انجام عمل‌های زیبایی چیست؟ و حکم آموزش این علم چیست؟

ایشان چنین پاسخ دادند:

«زیباسازی بر دو نوع است:

زیباسازی به هدف از بین بردن عیب ناشی از تصادف و حادثه و غیره که این اشکالی ندارد زیرا پیامبر ـ صلی الله علیه

وسلم ـ به مردی که بینی‌اش در جنگ قطع شده بود اجازه دادند بینی‌ای از طلا قرار دهد.

نوع دوم:

زیباسازی زائد [بر حالت طبیعی] که برای از بین بردن عیب نیست بلکه به هدف زیباتر شدن است که این حرام است و جایز نیست، زیرا رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ زنان نامصه و زنانی که خواهان نمص هستند و زنانی که مو وصل می‌کنند و زنانی که خواهان آن هستند و زنانی که خالکوبی می‌کنند و زنانی که خواهان آن هستند را لعن کردند زیرا این برای زیبایی تکمیلی است (افزودن بر زیبایی طبیعی) نه برای از بین بردن عیب.

اما برای دانشجویی که ضمن برنامهٔ درسی‌اش عملیات زیبایی را یاد می‌گیرد این کار اشکالی ندارد اما این عمل را برای موارد حرام انجام ندهد بلکه کسانی را که خواهان این کار هستند نصیحت کند تا از آن دوری کنند زیرا حرام است و چه بسا این نصیحت از زبان یک پزشک بیشتر مورد پذیرش مردم باشد». (فتاوى إسلامية: ۴/ ۴۱۲).

خلاصهٔ پاسخ:

اگر بینی دارای عیب یا ایرادی باشد و هدف از این عمل جراحی از بین بردن آن عیب باشد، این کار اشکالی ندارد.

اما اگر هدف از عمل زیباتر کردن آن باشد، انجام آن جایز نیست.

والله اعلم.